

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm Septembris Et Octobris

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10262

De S. Venantio abbate.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77413)

egit Deo cum omnibus, qui aderant, fratribus. Et cum parum confedissent, ac de supernis iudicijs trepidi aliquantum fabulari cœpissent, iussit pontifex ceteros ad horam egredi, & ad Accam presbyterum ita loqui exorsus est: Visio mihi modò tremenda apparuit, quam te audire ac silentio tegere volo, donè sciam quid de me fieri velit Deus. Adstitit enim mihi quidam candido præclarus habitu, dicens se Michaëlem esse Archangelum, & ob hoc, missus sum, vt te à morte reuocem. Donauit enim tibi Dominus vitam per orationes ac lachrymas discipulorum & fratrum tuorum, & per intercessionem suæ beatæ genitricis, semperque virginis Mariæ. Quapropter dico tibi, quia modò quidem ab infirmitate hac sanaberis: sed paratus esto, quia post quadriennium reuertens, visitabo te. In patriam verò perueniens, maximam possessionum tuarum, quæ tibi ablatae sunt, portionem recipies, atque in pace tranquilla vitam terminabis.

Terribilis
ei oblata
visio.

Conualuit igitur Episcopus, cunctis gaudentibus, & Deo gratias agentibus, cœptoque itinere, in Britanniam venit. Lectis autem Epistolis, quas ab Apostolico Papa adduxerat Bertuualdus Archiepiscopus, & Edilredus quondam Rex, tunc autem Abbas, libentissimè fauerunt. Qui videlicet Edilredus accitum ad se Coenredum, quem pro se Regem fecerat, amicum Episcopo fieri petijt, & impetrauit: sed Aldfridus Nordan Humbrorum Rex eum suscipere contempsit, nec longo post tempore superfuit. Vndè factum est, vt regnante Ofredo filio eius, mox synodo facta iuxta fluuium Nidd, post aliquantum vtriusque partis conflictum, tandem cunctis fauentibus, in præfatum sit suæ receptus Ecclesiæ. Sicque quatuor annis vsque ad diem obitus sui vitam duxit in pace. Defunctus est autem quarto Idus Octobris in monasterio suo, quod habebat in prouincia Vndalum, sub regimine Cudbaldi Abbatis, & ministerio fratrum perlatum in suum monasterium primum, quod dicitur * in Hrypum, positus est in ecclesia beati Apostoli Petri, iuxta altare ad Austrum, vt supra docuimus, & hoc de illo Epitaphium est scriptum:

Edilredus
Rex, postea
Abbas.

Obitus S.
Vuilfridi
Episcopi.
Inrhypum

Vuilfrid hic magnus requiescit corpore præful,
Hanc Domino qui aulam, ductus pietatis amore,
Fecit, & eximio sacrauit nomine Petri,
Cui clauis cæli Christus dedit arbiter orbis,
Atque auro ac Tyrio deuotus vestijt ostro.
Quinetiam sublime Crucis radiante metallo
Hic posuit tropheum: necnon & quatuor auro
Scribi Euangelij præcepit in ordine libros,
Ac thecam è rutilo his condignam condidit auro.
Paschalis qui etiam solennia tempora cursus,
Catholici ad iustum correxit dogma Canonis,
Quem statuere patres: dubioque errore remoto,
Certa suæ genti ostendit moderamina ritus.
Inque locis istis monachorum examina crebra
Colligit, ac monitis, cauit quæ regula patrum,
Sedulus instituit, multisque domique forisque,
Iactatus nimum per tempora longa periculis,
Quindecies ternos postquam egit Episcopus annos,
Transijt, & gaudens cælestia regna petiuit.
Dona Iesu, vt grex pastoris calle sequatur.

Corrigit ve
terè Anglo-
rum errorè
circa cele-
brationem
festi Pascha-
lis.

VITA S. VENANTII ABBATIS, AVTHORE
B. GREGORIO TVRONENSI EPISCOPO,
De vita Patrum Cap. 16.

OLITARIVM atque multiplex donum ecclesijs populisque terrigenis cælestis potentia præstat, cum largitur iugiter seculo, non modo peccatorum suffragatores, verumetiam vitæ doctores æternæ. quod vnicui cernitur, dum à maiestate diuina tribuitur: multiplex, quia cunctis, qui expetere voluerint, affluenter indulgetur, iuxta illud: Petite, & accipietis, & reliqua. Vndè vigilanter incessanterque debet inuestigare mens humana Sanctorum vitam, &

Iohan. 16.

Zzz hoc

Sanctorum
vite accuratè
inuesti-
ganda.

hoc prouocata studio, accensa exemplo, ad ea semper extendi, quæ Deo nouit esse acceptabilia, vt ab ipso vel mereatur à malis erui, vel possit exaudiri. Hæc enim ab eius maiestate querebant Sancti percipere, poscentes iugiter, vt ipse insinuaret cordi, ipse perficeret in opere, ipse loqueretur in ore: quo facilius purgata mens, cogitatione, eloquio, actione, cogitaret sancta, loqueretur iusta, operaretur honesta. Vndè factum est, vt dum in his, quæ diuinitati sunt placita, famulabantur: obtinerent sibi remitti peccati debitum, eruèrentur à coeni sordentis contagio, cæleste pro meritis inuitarentur ad regnum. Ponebant etiam & præcessorum exempla ante oculos suos, atque omnipotentem Dominum pro eorum affectibus collaudabant, quorum, vt diximus, exempla sequi meditabantur. Vndè & nos in præconio deuoti Deo famuli Venantij Abbatis effari nitentes, diuinitati potius dona sua referimus: quia dexteram eius manifestum est effecisse, quod sanctos constitit operatos esse: deprecantes, vt aperiat os muti ad publicanda opera antistitis sui: quia sicut esse nos recognoscimus scientia tenues, ita nouimus conscientia peccatores.

Deus opatur
in san-
ctis.

S. Venantij
parentes &
patria.

Igitur beatus Venantius Biturigi territorij incolæ fuit, parentibus secundum seculi dignitatem ingenuis, atque catholicis. Qui dum esset iuuenili ætate florens, à parentibus sponsali vinculo obligatur. Cumque, vt ætati huic conuenit, amori se puellari præstaret affabilem, & præter pocula frequentia etiam luxuriosè indueretur, contigit vt ad urbem Turonicam, Domino inspirante, veniret. Erat autem tunc temporis monasterium basilicæ sancti Martini propinquum, in quo Syluinus Abbas gregem Deo deuotum regulari sceptro regebat. Ad hoc vir iste deuotus accedens, virtutesque cernens beati Martini, ait intrà se, vt conijcio: Melius est, seruire impollutum Christo, quam per copulam nuptialem contagio inuolui mundano. Relinquam sponsam territorij Biturigi, & annectar catholicæ per fidem Ecclesiæ, vt quæ credo corde, etiam opere merear effectui condonare.

S. Venantius
tondetur, &
fit mona-
chus.

Hæc intrà se voluens, aduenit ad antedictum Abbatem: prouolutusque ad pedes eius, quid intimo corde gereret, cum lachrymis patefecit. At ille gratias agens Deo pro fide pueri, addita etiam prædicatione sacerdotali, iuuenem totondit, & gregi monasteriali afficiuit. Exin se in humilitate fratribus exhibens, & charitatem cum omnibus diligens, in tantum sanctitatis apicem euectus asseritur, vt ab omnibus tanquam parens summo studio coleretur. Vndè factum est, vt decedente Abbate iam dicti monasterij, ipse in loco Abbatis, eligentibus fratribus, substitueretur. Denique quadam Dominica ad Missarum celebranda solennia inuitatur, dixitque fratribus: Iam oculi mei caligine obteguntur, nec possum libellum adspicere. Presbytero igitur hæc alteri agenda mandate. Dicente autem presbytero, ipse proximus adstitit, ventumque est, vt sanctum munus iuxta morem catholicum, signo Crucis superposito, benediceretur. At ille intuitus, vidit quasi ad fenestram absidæ scalam positam, & quasi descendentem per eam virum senem, clericatus honore venerabilem, atque oblatum in altario sacrificium dextera extensa benedicentem. Hæc autem agebantur in basilica sancti Martini. Quod nullus videre meruit, nisi ipse tantum. Reliqui verò cur non viderint, ignoramus. Ipse tamen deinceps fratribus retulit. Nec autem est dubium, hæc fidei famulo Dominum demonstrasse, cui etiam dignatus est arcanorum secreta cælestium reuelare.

Deinde Ab-
bas.

Visio eius
sub Milla.

Nam idem dum de basilicis sanctorum die Dominica, expleta oratione, reuertetur, super bacillum sustentatus in medio confessoris atrio, erectis auribus, oculisque ad cælum diutissime attentis, stetit immobilis: deinde motus à loco, coepit dare gemitus, ac suspiria longa producere. Interrogatusque à suis, quid hoc esset, aut si aliquid diuinum fuisset intuitus, respondit: Vt nobis inertibus & pigris: eccè iam in cælo Missarum solennia expediuntur, & nos segnes necinchoare coepimus huius mysterij sacramentum. Verè, inquit, dico vobis, quòd ego audiui voces Angelorum in cælis, Sanctus, in laudem Domini proclamantes. Et dicto citius, in monasterio Missarum solennia iussit expleri.

Secreta cæ-
lestia ei pa-
duntur.

Si mortui
rogent libe-
rari à malo,
ergo mala
purgatorij
patiuntur.

Sed nec illud præteribo, quòd quadam vice, dum iuxta consuetudinem, vt supra diximus, de basilicis, quas orationis gratia adièrat, repedaret, & in basilica ad Missas Dominicæ orationis verba decantarentur, cum illi dicerent, Libera nos à malo: audiuit è tumulo cuiusdam vocem dicentem similiter, Libera nos à malo. Quod non sine perfectionis merito censetur, vt hæc meruerit audire. Sed & ad Bassini presbyteri tumulum veniens, & qualitatem eius meriti, & quantitatem refrigerij, ipso docente, cognouit.

cognouit. Et licet hæc magna sint, ad illam tamen sanitarum gratiam, quam per eum Dominus infirmis protulit, libet accedere. Non enim ambigitur, quod per eum, sicut supra diximus, operata sit dextera Dei, cui ista, quæ memorauimus, tanta voluit reuelare.

Puerulus quidam Paulus nomine, crurum poplitumque graui dolore vexatus, sanctum adiit, prostratusque genibus eius, exorare cepit, vt ei medicinam oratione sua à Domini misericordia obtineat impertiri. Qui protinus, oratione facta, oleo benedicto palpans membra infirmi, eum super lectulum suum requiescere fecit. Et cum paululum quieuisset, post vnius horæ curriculum surgere iubet. Qui confurgens, sanus matri suæ sancti est manibus restitutus. Pharetri cuiusdam seruus, cui dominus erat infensus, huius sacerdotis oratorium expetiuit. Quem ille elatus superbia, absente beato viro, abstraxit, ceciditque. Sed mox à febre correptus, spiritum exhalauit. Quartanarum tertianarum ve, vel reliquarum ardores febrium, oratione facta sepius mitigauit. Venenum malæ pustulæ, imposito salutari signo, restinxit. Obsessos à dæmonibus, inuocato Trinitatis nomine, emundauit. Surgente autem eo quadam nocte de stratu suo ad reddendum officium, vidit duos arietes magnos suis foribus assistentes, quasi præstolantes aduentum eius. Quo viso, furibundi ad eum cum impetu valido diriguntur. At ille signum Crucis opponens, illis euanescentibus, absque metu oratorium est ingressus. Alia nocte regressus ab oratorio, inuenit cellulam suam plenam dæmonijs, dixitque eis: Vnde venitis? Roma, aiunt, hesternæ die egressi, ad hunc locum accessimus. Quibus ille: Abscedite, inquit, detestabiles, & nolite accedere ad locum, in quo nomen Domini inuocatur. Hæc eo dicente, sicut fumus euauerunt.

His, & talibus virtutum magnarum gratijs pollens, impleto vitæ præsentis curriculum, vitam percepturus æternam, migravit à seculo. Cuius beatum sepulcrum miraculorum illustrium effectu plerunque redditur gloriosum. Mascarpionis serui ipsius monasterij mentem iniquus dæmon obsederat: qui per trium annorum curricula energumenus factus, ad sepulcrum beati viri debacchans, tandem eius est (vt credimus) oratione, eiecto dæmone, expurgatus, multos deinceps mente integra viuens annos. Iuliani coniunx, quartanæ febris ardore laborans, vt sepulcrum beati viri attigit, compresso ardore ac tremore corporali, sanata discessit. Simili sorte & Baudimundi vxor ab hac febre laborabat, sed vbi ad lectulum sancti viri prostrata fudit orationem, mox incolumitate restituta conualuit. Multa quidem & alia de eo audiuimus, sed sufficere ad credulitatē Catholicorum hæc, quæ scripta sunt, arbitramur.

Sanat puerum debilem.

Multa edit miracula.

Felix obitus eius.

Miracula ad sepulcrum eius.

MARTYRIUM S. COLMANNI SCOTI, MARTYRIS AVSTRIACI, SAPPHICO CARMINE CON-

scriptum à Iohanne Stabio, Maximiliani I. Imperatoris historico.

Austria sanctus canitur patronus,
Fulgidum sidus radians ab Arcto,
Scoticæ gentis Colomannus acer,
Regia proles.
Ille dum sanctam Solymorum ad urbem
Transijt, dulcem patriam relinquens,
Regios fastus, trabeam, coronam,
Sceptraque tempfit.

Propter & Christum peregrinus exul,
Factus in terris alienus vltro,
Cælicam pura meditatus aulam
Mente, fideque.

Dumque diuersos populos pererrat,
Rheticas tandem veniens ad oras,
Naue sanctum Danubius recepit
Gurgite vastus:

Perque formosas segetes, per agros
Deuehit lætos, & amœna prata,
Perque colles vitiferos secando

Octobris 13.

S. Colman-
nus Scotus,
estirper-
gia.

It Hieroso-
lymam.